

Filozofsko-teološki institut DI
Studij filozofije i teologije
amdg.ffrz.hr → nastava → FTI

Dijaloški pristup mudrosti u Knjizi Izreka

Riječi mudrih ljudi u Izr 22,17-24,34

Filozofsko-teološki institut DI
Studij filozofije i teologije, ECTS 6
utorkom i srijedom od 10:15
amdg.ffrz.hr → nastava → FTI

Biblijska egzegeza:

Psalmi i Mudrosne knjige

**Poklad biblijske mudrosti u jezgri SZ-a
Ljetni semestar ak. g. 2020./21.**

amdg.ffrz.hr → nastava → FTI

Mudraci

- חכָם *ḥākām* → חכָמִים *ḥākāmîm* (22,17; 24,23) usp. Izr 30.31
- Riječi mudracâ (22,17)
 - – poziv *Salomona* ili *njihov* poziv?
- I ove pripadaju mudracima (24,23)
 - Ključna riječ: korijen יָדָע *jāda* ‘znati
- Srce usmjeri na moje *znanje* (22,17)
- *Poučit* ću te danas, evo, tebe (22,19)
- Napisao sam *pouke* (*spoznaje* 22,20)
- *Poučit* ću te o riječima pouzdanim (22,21)

Riječi drugih mudraca

- ❑ Trostruk izravan poziv (~tijelo i duh 17) usp. Šarić:
- B) Slušaj! (שָׁמַע *šema* usp. 23,19; Pnz 6,4)
 - ❑ ...i budi mudrac (23,19)
- A) Prigni uho! (tijelo)
- C) Upravi srce!
 - ❑ Obrazloženje i 4. poziv (18):
- Milina (KS, Š.) na – slatkoća, slast
- Čuvaj riječi! (18) (~duh i tijelo)
 - ❑ Nutrina (*utroba*)
 - ❑ Usne

Metoda mudraca

- ❑ Odabrani učenik (Iz 22,19):
- Poučit ću te: Eto – ti (si to).
 - ❑ Svrha slušanja, čuvanja, pouke (19):
- Povjerenje, sigurnost u יהוה
 - ❑ Metoda (20):
- *Napisao za tebe*
- 30 savjeta i pouka

Dvostruka svrha izreka

- Zašto pouka (Iz 22,21)?
- A) Spoznaja istine;
naučiti pouzdane riječi
- B) Dati odgovor (vratiti pouzdane riječi)
 - Kome (21)?
(KS: tko zapita, Š. upita)
- Onima koji su te poslali

Odnos prema učeniku

- ❑ Obraćanje u 23,15.19.26; 24,13
- “Sine moj” (u Izr 30x), *pristup u 23,15.26*:
- Mudro srce sina – očevo srce radosno (23,15)
- Sin pozvan dati srce ocu (26)
- Očima sina neka se svide očevi putovi (26)
 - ❑ Vrijednost mudrosti (24,13s):
- Med dobar
- Tako i mudrost za dušu (život)
 - ❑ Budućnost, nada

Važno ponavljanje

- Pouka drugih mudraca u 23,22
- slušaj oca, ne prezri majku (23,22)
 - Oba roditelja: Otac i majka (Izr 1,8; 6,20)
 - Sin veseli oca, bezumnik prezire majku (15,20)
 - Majka poučava kralja (31,1)
 - O kome govore (24,12): onaj koji zna
- Ispituje srca
- Čuva dušu
- Plaća po djelima
 - Praktična vrijednost (24,3s)
 - Kuća, klijet blago

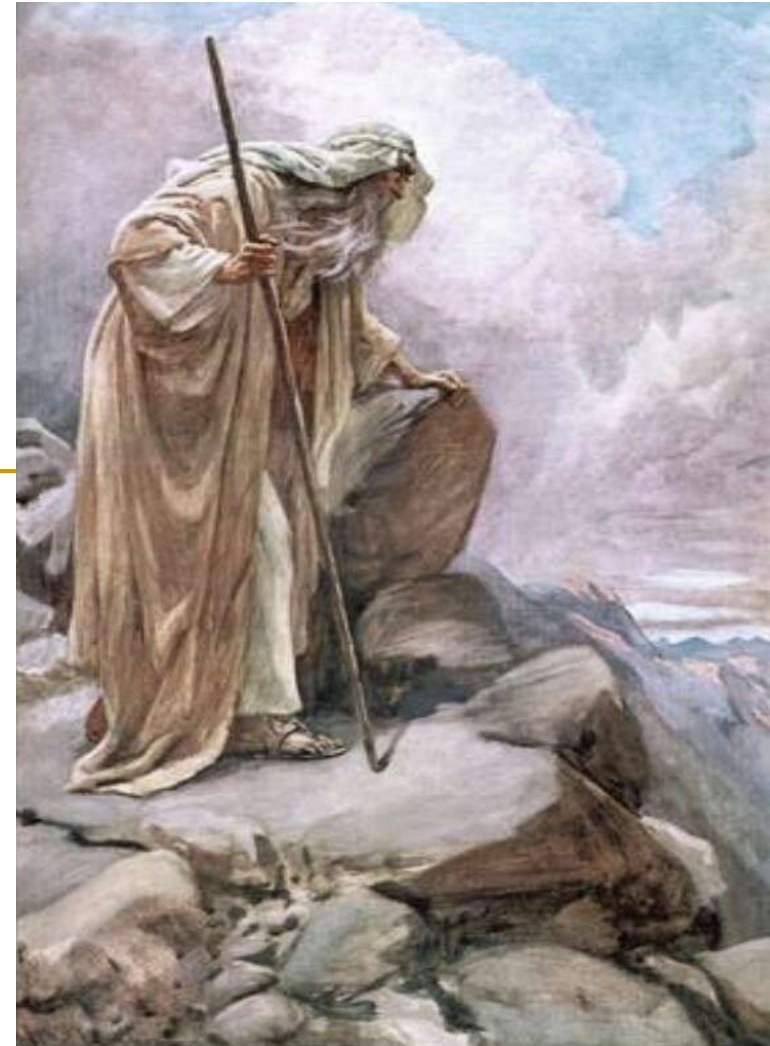

Filozofsko-teološki institut DI
Studij filozofije i teologije, ECTS 6
utorkom i srijedom od 10:15
amdg.ffrz.hr → nastava → FTI

Molitva velikoga izbavitelja

Psalam 90

Psalam 90

- **Otvora 4. knjigu**
 - kraljevski psalmi 93-100 (usp. Izl 15,18)
- **Tri čuvena retka Ps 90,4.10a.12**
 - Tisuću godina kao jučer (4)
 - Sedamdeset godina (10a)
 - Nauči nas dane brojiti... (12)
- ***Kome pripada, koje naravi?***
- **Mojsije (v1 1x) – “čovjek Božji” (1x)**
- **Molitva תפילה *tefillâ* (v1 usp. Ps 17.86.142 i 102)**
- **Forma: zagovor (“nam” v1 – “Bog naš” v17)**

Stvoritelj i stvorenje (1-6)

- Adonaj אֲדֹנָי – Gospodin (1.17)
 - “zamjena” za יהוה (usp. Ps 51,17)
 - Mojsije na brdu i u pustinji
 - Božje djelo uvelike Mojsijevo
- Bog je vječan (v2) usp. 1.16
 - Od koljena do koljena (1)
 - Sluge i njihova djeca (16)
 - Bog Abrahamov, Izakov, Jakovljev (Izl 3)
- Tisuću godina
- *Noćna straža:*
- 4 sata
- Okrilje (v1): čvrsta točka
 - Božje prebivalište (Pnz 26,15)
- Planine *rođene* (v2)
- Roditelj planina i svijeta
- Planine i svijet se rađaju, a zemljanin ide u smrt
 - Prah, jednodnevni cvijet

Božja ljutnja (7-11)

- “Tvoja srdžba” (Ps 90,7.11)
 - *Utjecaj srdžbe (v7.9)?*
- Izjedeni/nestali;
zbunjeni/prestrašeni (v7)
- Uništeni dani i godine (v9)
 - 70 ili 80 godina
 - Mojsije 120 (Pnz 31,2; 34,7)
 - Usp. Post 6,3
- *Otkuda “srdžba”?* (v8)
- Krivnje i tajne otkrivene (v8)

- *Pristup (v11)?*
- **Tko će mjeriti, prema štovanju!?**
- **Treba spoznati Božju *emociju* (v11)**

Božja dobrota (12-17)

- ❑ Obraduj nas za dane kad si nas šibao (Ps 90,15):
- Poniženi siromasi gledali zlo (v15)
 - ❑ Egipat, pustinja, Babilon
 - ❑ Teška sudbina od Boga
 - ❑ *Molba Bogu u v13:*
- Vрати se/obrati se! (usp. Izl 32,12; 34,9)
 - ❑ Odustani od gnjeva (Izl 32,12)
 - ❑ Neću poći (Izl 33,3) – Pođi! (Izl 34,9)
 - ❑ *Dokle? (v13)*
- Bog: dok traje mrmljanje protiv mene (Br 14,27)

- Božje vlastito ime יהוה
- samo u v13

Bog i čovjek

- **Bog (v14.16s):**
 - **Smilovanje:**
חֶסֶד *hesed* privrženost (v14);
- **Nasiti nas! (v14)**
 - **djelo i slava (v16):**
- **Neka se vidi
na slugama i djeci (v16)**
 - **Dobrota: ljupkost, slatkoća (v17)**
- **Neka bude nama (v17)**

- **Čovjek (v12s.16s)**
 - **Mudro srce (v12)**
 - **Božji sluge (v13.16)**
 - **“djelo naših ruku” – stalnost 2x u v17
(2x כּוּן *kun* – usp. Bog u v1s)**
 - **Vječan, roditelj**